

skoler, til hvem der i det hele taget stilles store Fordringer, og hvoraf mange leve under ret vanskelige Vilkaar, kunne taale en saadan Konkurrence, og jeg kan ikke se, at der er nogen som helst Grund til at byde dem en saadan. De to ny Skoler, det foreslaas at oprette ifølge § 4, faa jo forskellige Fordele, og der er ingen i Udvalget, der vil modsætte sig eller have noget imod, at de opnaa disse Fordele, nemlig at de faa et Statslaan til en Rente, der ikke vil kunne opnaas noget andet Sted, og, hvad der især er af Betydning for dem, at de straks blive anerkendte, saa at de ere stillede som en gammel, anerkendt Landbrugsskole eller Højskole og straks kunne tage det fulde Udbytte af denne Stilling og paa Forhaand ere over alle de Vanskeligheder, som en anden Skole maa gennemgaa for at vinde Anerkendelse. Naar det blot er dygtige Kræfter, som komme i Gang paa disse Skoler, er der ikke det mindste i Vejen for, at de ville kunne høste det fulde Udbytte, skaffe det tilstrækkelige Antal Elever. Er det derimod ikke dygtige Kræfter, vil ganske vist en saadan Skole maaske kunne oprettholdes ved Hjælp af den særlige Beskyttelse, der er foreslaaet i § 5, men at opretholde saakaldte Husmandsskoler ved Hjælp af Beskyttelsesbestemmelser, tror jeg dog ikke, man fra nogen Side ønsker.

For øvrigt synes jeg ikke om Ordet „Husmandsskole“. Jeg ønsker ikke, at det netop skal blive Husmandsskoler. Det er Skoler, der særlig tage Hensyn til Landbrugets Bierhverv, som det hedder. Kun for saa vidt som de ogsaa efter § 4 skulle være indrettede til Afholdelse af korte Kursus for Husmænd, kunne de i Virkeligheden betegnes som Husmandsskoler. De forskellige, som have virkelig Interesse for et eller andet Bierhverv, kunne jo gaa paa disse Skoler for at faa særlig Undervisning heri, men den teoretiske Undervisning — og det bliver jo i alt væsentligt en teoretisk Undervisning for de unge Mænd — bliver den samme paa disse to Skoler som paa andre Landbrugsskoler. Man kan, som det ogsaa er sagt, ikke lave en særlig Teori for Husmænd. Alle de forskellige Fag, som skulle læres paa saadanne Skoler, Jordbundslære, Plantelære, Gødningslære, Kemi, Fysik, for ikke at tale om Regning, Skrivning, Tegning, Regnskabsføring, Historie o. s. v., maa blive de samme. Det er klart, at der kan ikke i disse forskellige Fag laves en særlig teoretisk Undervisning, som er beregnet for den ene eller den anden Klasse af unge

Mænd. Men hvad man derimod vil kunne opnaa, er, at give de Husmænd, som søge de korte Kursus, en Uddannelse og en Dygtiggørelse, som selvfølgelig kan have den allerstørste Betydning. Endelig vil jeg sige, at ligesom jeg tror, at det navnlig for os ude paa Landet har haft den allerstørste Betydning i vort daglige Samliv og hele vor daglige Gerning, at vore Børn, hvad enten de komme fra det ene eller det andet Hjem, have faaet en fælles Undervisning, saaledes tror jeg, det vil have endnu langt større Betydning, at den voksne Ungdom, Arbejdersønner, Husmandsønner og Gaardmandsønner faa deres Undervisning paa den samme Skole, ere sammen paa denne, faa de samme Interesser og rejse ud fra Skolen som gode Venner. Det har haft og vil ogsaa i Fremtiden have den allerstørste Betydning for at bryde de Skel ned, som ellers paa Grund af Menneskehedens Daarligheder saa let kunne rejses mellem de forskellige Samfundsklasser. Denne Fællesskole har bidraget til at holde denne Skelsætning borte fra Landbruget, og jeg for mit Vedkommende vilde i høj Grad beklage, om vi i nogen som helst Maade kom bort derfra. Det kan imidlertid ikke nægtes, at hvis man stiller disse to Skoler paa en fra de andre forskellig Maade, vil Følgen deraf naturlig blive, at de uformuende i særlig Grad henvises til disse Skoler. Saa vil det blive Husmandsskoler, saa vil det blive Husmænd, uformuende, som søge disse Skoler, og de mere velstillede ville være henviste til de øvrige Landbrugsskoler. Jeg vilde som sagt i høj Grad beklage, om det skulde blive Tilfældet. Jeg kan derfor ikke andet end indstændig tilraade den af Flertallet stillede Ændring under Nr. 1.

Angaaende Mindretallets Ændringsforslag skal jeg i Øjeblikket ikke udtale mig, men jeg skal slutte med at anbefale de to Ændringsforslag, der ere stillede henholdsvis af Udvalget og af Udvalgets Flertal.

K. M. Klausen: I det Lovforslag, der vedrører Tilskuddet til Landbrugsskoler og Folkehøjskoler, findes den Paragraf, der omhandler de to ny Landbrugsskoler, der af flere ere blevne kaldte for Husmandsskoler. Til denne Paragraf er der saa af et Flertal i Udvalget, bestaaende af 11 Medlemmer, stillet et Ændringsforslag, hvormed man vil vanskeliggøre Adgangen til disse 2 ny saakaldte Husmandsskoler. Flertallet stiller to Betingelser, for at en Elev kan optages paa disse to ny Land-